

84) ὅτι ἐν Ἰνδίᾳ εὐρίσκεται μέλι ἐπὶ τῶν φύλλων τῶν καλάμων, γινόμενον εἴτε ἐκ τῆς δρόσου τοῦ κλίματος, εἴτε ἐκ τοῦ ἰξώδους καὶ γλυκέος χυλοῦ αὐτοῦ τούτου τοῦ καλάμου.

Ὁ δὲ Ασκανὸς λέγει·

Quique bibunt tenera dulces ab arundine succos· ἤτοι οἱ πίνοντες τὸ γλυκὺ ῥευστὸν τῶν τρυφερῶν καλάμων.

σκευασίας. Τὸ 1176 ἔτος ὁ βασιλεὺς Γουλλιέλμος Β' ἔδωκεν εἰς τὸ ἐν Μοντρέϊλ μοναστήριον μύλον ἵνα ἀλέθωσι τὰ μελιτοκάλαμα· ἀγροὶ καλάμων ἐκαλλιεργοῦντο εἰς τὸ Πάνορμον, καὶ ἐκ Σικελίας μετεφέρθησαν κάλαμοι εἰς Γρενάδην καὶ Μαδέραν καὶ Ἀμερικὴν.

Αἱ σταυροφορίαι κατέστησαν ἀναμφιβόλως κοινοτέρην τὴν χρῆσιν τοῦ σάκχαρος, τὸ ὅποιον οἱ

Μύλος σάκχαρος.

Ὁ Πλίνιος, ἐν τῇ φυσικῇ αὐτοῦ ἱστορίᾳ, ἀναφέρει τὸ σάκχαρ ὡς φάρμακον. α Καὶ ἡ Ἀραβία προάγει σάκχαρ, καλλίτερον ὁμῶς τὸ τῆς Ἰνδίας· εἶναι μέλι ἐξαγόμενον ἐκ καλάμων, λευκὸν ὡς κόμμι, εὐκόλως θραυόμενον ὑπὸ τῶν ὀδόντων καὶ ἔχον σχῆμα μεγάλου λεπτοκρούου· γίνεται δὲ χρῆσις αὐτοῦ ὑπὸ τῶν ἰατρῶν μόνον. α

Ὁ Γαληνός, ὅστις ἔγραψεν ἐπὶ τῶν Ἀντωνίνων, λέγει ὅτι τὸ σακχαροκάλαμον μετεφέρθη ἐξ Ἰνδιῶν εἰς τὴν Βυδαίμονα Ἀραβίαν. Τὴν Ζ' ἑκατονταετηρίδα, ὁ ἐξ Ἰσπάλας ἐπίσκοπος Ἰσιδώρος βεβαίως ὅτι οἱ Ἰνδοί, ἐκθλίβοντες καλάμους ἐξάγουσι καὶ πίνουσι γλυκύτατον χυλόν, δὲν λέγει ὁμῶς ἔαν τὸ σακχαροκάλαμον ἐκαλλιεργεῖτο ἐν Εὐρώπῃ. Ἐπὶ τέλους ὁ Τζέτζης, Ἕλληνας συγγραφεὺς τοῦ Βυζαντίου, γράφων τὴν ΙΒ' ἑκατονταετηρίδα, ὠνόμασε τὸ σακχαροκάλαμον γλυκοκάλαμον, ὡς καὶ οἱ Λατίνοι μετὰ ταῦτα cannamelina καὶ cannamellis.

Ἀτελῶς ἄρα ἐγνώρισαν οἱ ἀρχαῖοι τὸ σακχαροκάλαμον καὶ τὸν ἐξ αὐτοῦ πολύτιμον χυλόν, οὐδ' ἐγείνοντο πούτου. Ἦγνόουν τὴν ἀποκρυστάλλωσιν αὐτοῦ, καὶ ἐξ Ἰνδιῶν ἐλάβανον μέλι πεπηγός, ἢ ζύμην ἀπὸ αὐτοῦ, διότι ἡ γλυκύτης καὶ τὸ ἄρωμα αὐτοῦ ἠλλοιοῦντο βεβαίως ἐνεκα τῆς ζυμώσεως. Σάκχαρ λοιπὸν τῶν ἀρχαίων ἦτο αὐτὸ τὸ μέλι.

Τὴν ἀποκρυστάλλωσιν τοῦ σάκχαρος ἐφεύρον, ὡς φαίνεται, πρῶτοι οἱ Ἀραβες, οἵτινες, ὅτε κατέκτησαν τὴν Σικελίαν, μετεκόμισαν ἐνταῦθα τὸ σακχαροκάλαμον, μετ' αὐτοῦ δὲ καὶ τὸν τρόπον τῆς παρα-

σταυροφόροι εἶδον ἐν Συρίᾳ καὶ ἐπανερχόμενοι εὗρον ἐν Σικελίᾳ. Ὁ Vincent de Beauvais (ΙΓ' αἰὼν) ἐν τῷ Κατόπτρῳ τῆς γνώσεως, ὁμιλεῖ περὶ τοῦ σάκχαρος ὅπως οὐδεὶς πρὸ αὐτοῦ. α Πολλά, λέγει, εἶναι τὰ εἶδη τῶν καλάμων, μεταξὺ τῶν ὁποίων ὑπάρχει μελιτοκάλαμος, ἐξ οὗ ἀποσταλάζεται σάκχαρ καὶ κἀνδίου διὸ καὶ σάκχαρος κάλαμος καλεῖται (*). α Τὸ κεκρυσταλλωμένον ἦτοι τὸ ἐντελίστερον σάκχαρ, ἦτο ἄρα γνωστὸν τὴν ΙΓ' ἑκατονταετηρίδα.

Ἀπὸ δὲ τῆς ΙΔ', τὸ σάκχαρ ἐγένετο ἐν Γαλλίᾳ καὶ βασιλικῶν ψηφισμάτων ὑπόθεσις. Φίλιππος ὁ Καλὸς ἐν ἔτει 1305 ἀπηγόρευσε τὴν ἐξαγωγὴν αὐτοῦ εἰς τόπους ἐχθρικῶς πρὸς τὴν Γαλλίαν διακειμένους. Τὸ δὲ 1353 προσετάχθησαν οἱ φαρμακοποιοὶ νὰ μὴ παρασκευάζωσι διὰ μέλιτος ὅ,τι ἔπρεπε νὰ γίνεταί μετὰ σάκχαρος. Τὴν ΙΕ' ἑκατονταετηρίδα ὑπάρχει καὶ ἀνέκδοτόν τι περὶ τούτου. Ἡ ἐξ Ὀλλανδίας ἀγία Λιδουίνη, ζῶσα αὐστηρότατον ἀσκητικὸν βίον, ἐτρέφετο μόνον διὰ σάκχαρος. Εὐγνώμον δὲ τὸ χριστιανικὸν πλήρωμα ἀνοίγει τὰς θύρας τῶν μοναστηρίων εἰς τὸ καθηγιασμένον τοῦτο προϊόν, καὶ οὕτω γεννᾶται ἡ τέχνη τῶν σακχαροπλαστῶν Ἀλλὰ μήπως καὶ ὅλα τὰ νόστιμα φαγητὰ δὲν ἐφευρέθησαν ὑπὸ τῶν μοναχῶν; Καὶ ποῖον ἁμάρτημα ὠραιότερον τοῦ τρώγειν γλυκύσμα-

(*) Cannarum plura sunt genera: inter quae cannamellis habetur, unde zuccharum et candi sumitur; propter quod et cannae zuccharina appellantur.